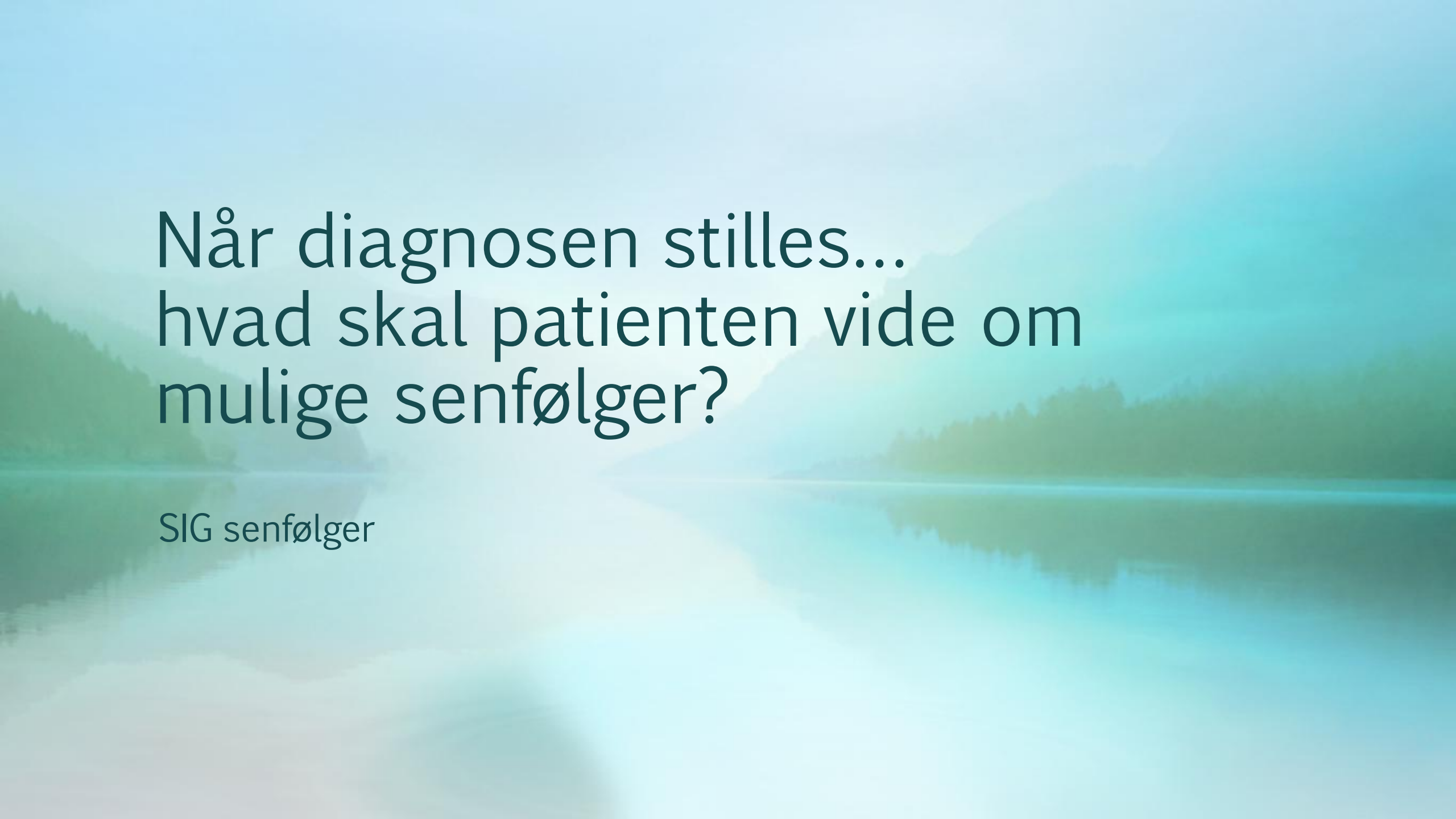


The background of the slide is a soft-focus photograph of a natural landscape. It features a still body of water in the foreground, which perfectly reflects the sky and the distant, hazy mountains. On the left and right sides, there are dark, silhouetted hills or mountains covered in dense evergreen forests. The overall color palette is muted and natural, with shades of blue, green, and grey, creating a peaceful and contemplative atmosphere.

Når diagnosen stilles...
hvad skal patienten vide om
mulige senfølger?

SIG senfølger

SIG Senfølger – hvem er vi?

Vibse: Formand. Kræftrehabilitering Esbjerg

Kommune

Gitte: Klinik for senfølger efter kræft i

bækkenorganerne, AUH. Region Midt

Irene: Kræftrehabilitering Folkesundhed Aarhus

Kommune

Anne: Center for Kræft Københavns Kommune

Christel: Kræftrehabilitering Tårnby Kommune

Rebekka: kræftrehabilitering Frederikshavn Kommune



Senfølger

vs

bivirkninger

Senfølger er helbredsproblemer, der **opstår under primær behandling og bliver kroniske**, eller som opstår og manifesterer sig **månedes eller år** efter behandlingen er afsluttet.

Senfølgerne omfatter ny primær kræftsygdom og **fysiske, psykiske eller sociale** forandringer, der er **en følge af kræftsygdommen og/eller behandlingen** af denne.

Kilde: [Vidensopsamling på senfølger efter kræft hos voksne](#), Sundhedsstyrelsen, 2017

Bivirkninger er gener der opstår i forbindelse med kræftbehandlingen og normalt forsvinder igen, når behandlingen er slut.

Bemærk

- Senfølger kan debutere som akutte bivirkninger
- Månedes til år efter behandlingen er afsluttet
- Fysiske, psykiske eller sociale
- En følge af kræftsygdom og/eller behandling

→ **Stort område**

→ **glidende overgang ml senfølger og bivirkninger**

Rehabilitering og Præhabilitering

kilde: Santa Mina et al. 2023

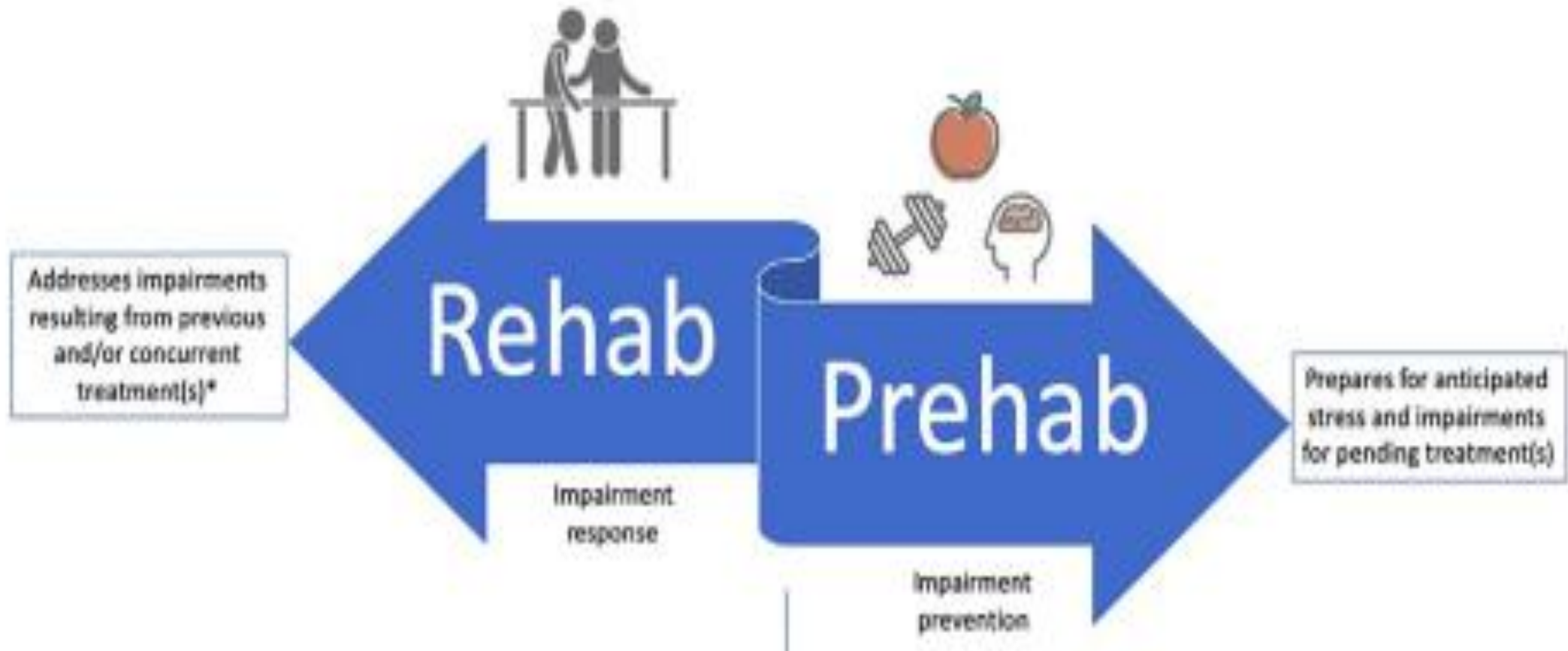


FIGURE 1 | Example of coordinated rehabilitation and prehabilitation between two treatments.

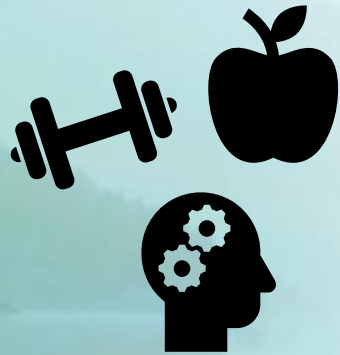
Diagnose

Præ-habilitering

Behandling

Rehabilitering

Hverdagslivet



Baseline – Screening

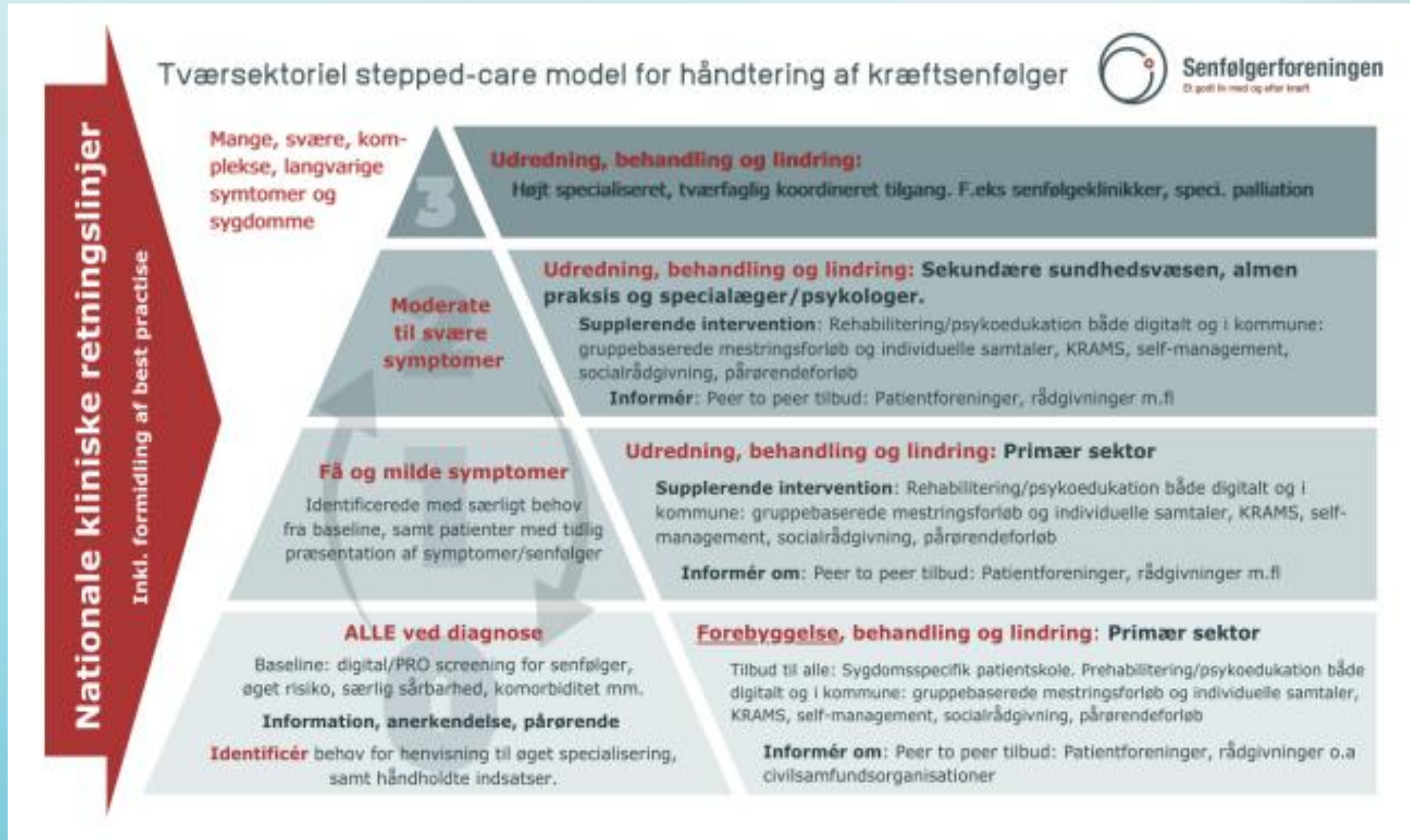
Behovsvurdere

Behovsvurdere

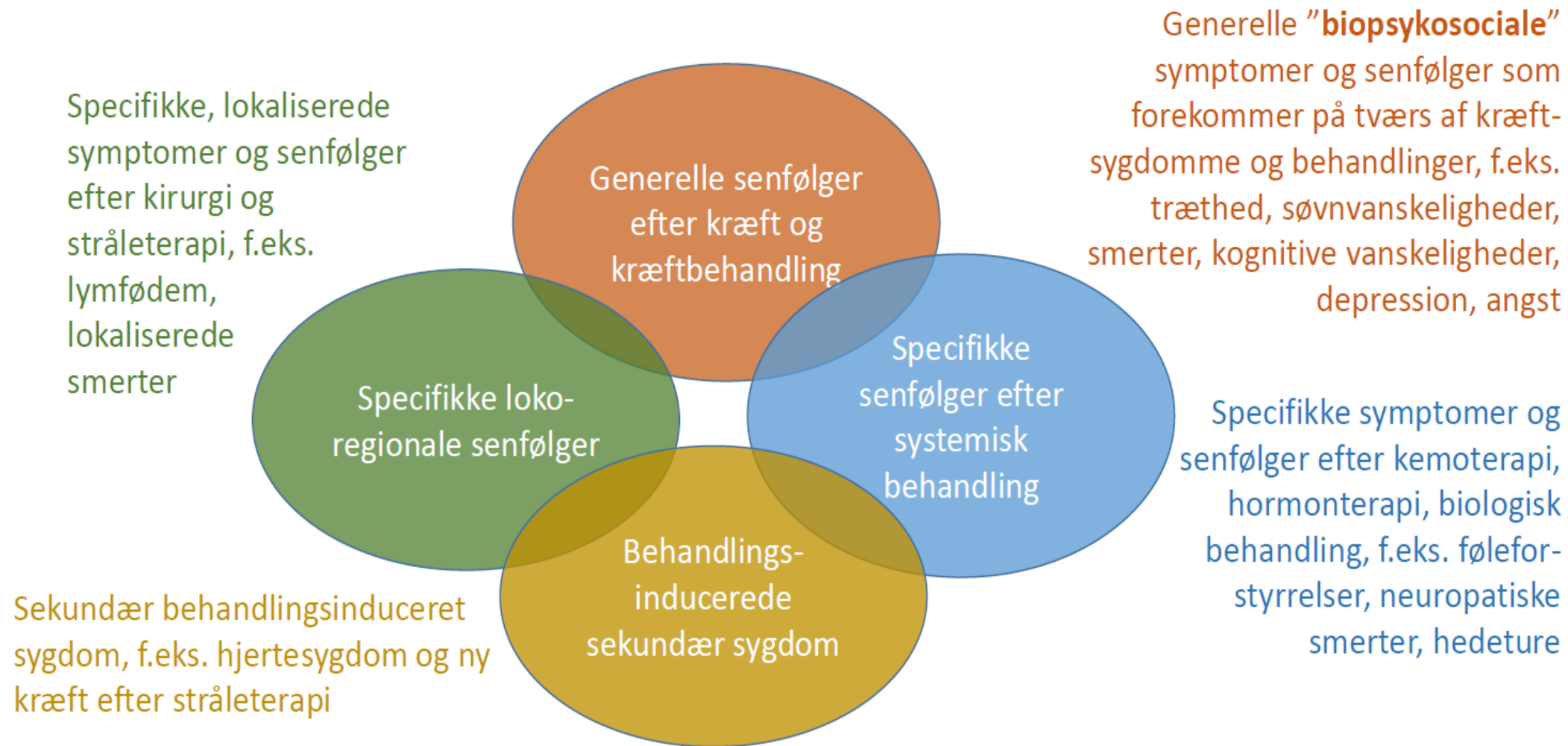
Gentages
eller
sekundær
kræft

Sygeplejefaglige indsatser

Kilde: FSK, Senfølgeforeningen nr 2, 2025

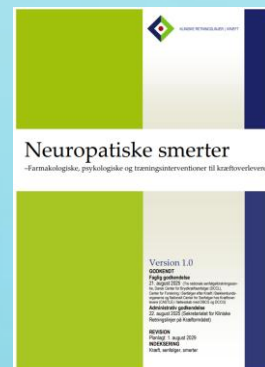


Senfølger efter kræft og kræftbehandling



Hvad ved vi der hjælper på tværs af generelle senfølger

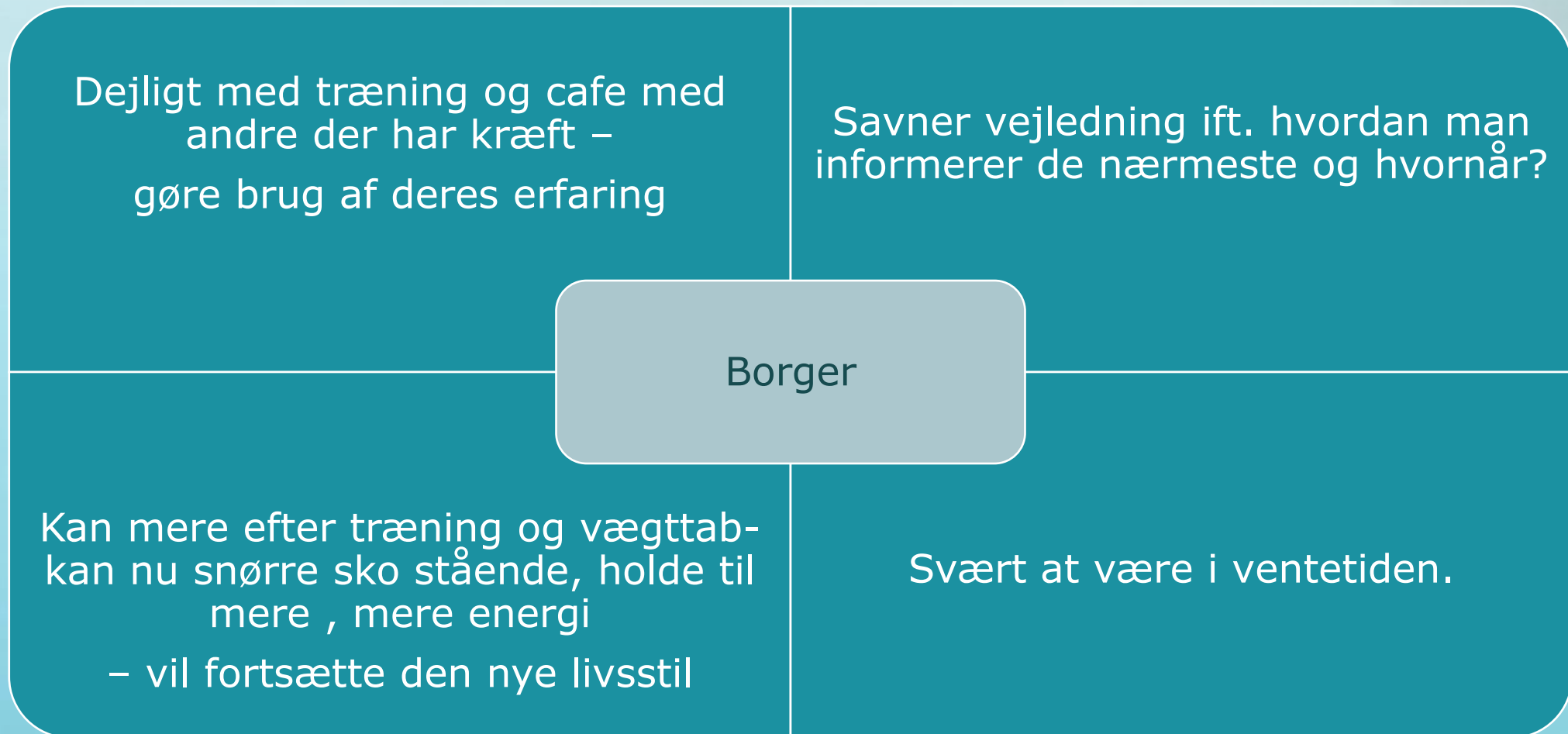
- Psykoedukation
- Træning
- Viden



Case

- 75 årige Per henvist til kommunen til præhab.
- I henvisningen står: Per kan tilbydes radikal prostektomi, men henvises inden til præhab med fokus på bækkenbundstræning og vægttab for at forebygge inkontinenssenfølger og tryk på bækkenbunden.
- Afklarende samtale: der aftales holdtræning med andre borgere med kræft, individuel vejledning ift .bækkenbundstræning understøttet af digitaltræning, café med Kræftens Bekæmpelse, diætistforløb og individuelle samtaler med sygeplejerske.
- Efter operation tilbydes rehabilitering med kræftundervisning bla. om senfølger, træning, cafe med Kræftens Bekæmpelse og søvnundervisning.

Borgers udtalelse efter præhabilitering



Udtalelser fra anden borger efter præhab

- *Jeg har ikke følt mig alene, selv om jeg bor selv*
- *Havde jeg ikke haft træning jeg skulle til og de mennesker der er der, som forstår en, havde jeg nok været kandidat til en depression*
- *Mine omgivelser har haft svært ved at sætte sig ind i hvad jeg gennemgår efterfølgende.*
- *Jeg har været vant til at arbejde meget, nu er jeg alene det meste af dagen, men det har givet mig tid til at tænke over mit liv og mine prioriteter*

WORKSHOP:

Sammen om præhabilitering og senfølger

Med afsæt i hvor du møder patienten/ borger med kræft

1- Hvad skal patienten/borger vide om mulige senfølger?

2- Hvornår viden - edukation, støtte og indsats?

Rehabilitering kan forebygge senfølger

På sundhed.dk kan du finde kommunernes sundhedstilbud

Sundhedstilbud

Se de sundhedstilbud, som din kommune eller region tilbyder

Vælg kommune eller region | v

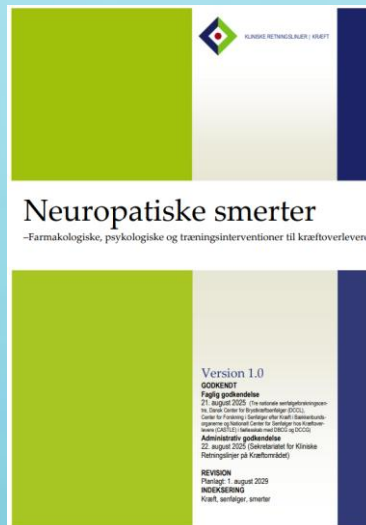
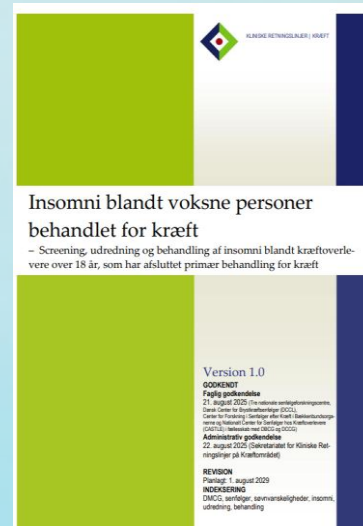
[Oversigt over Senfølgeklivnikker](#)



[SIG senfølger](#) - undervisningsmateriale



Kliniske retningslinier for generelle, tværgående senfølger efter kræft og kræftbehandling.



Find Sig Senfølgers **gratis** undervisningsmateriale om senfølger på hjemmeside

QR kode til Sig
Senfølgers hjemmeside



Opdateres løbende:

Pt. er der materiale om:

- Frygt for tilbagefald
- Koncentrations og hukommelsesbesvær
- Træthed
- Senfølger og seksualitet
- Eksistenstielle senfølger

Find det nederst på
hjemmesiden



Evidensbaseret vidensopsamling	↓
Praksisnær vidensopsamling	↓
Undervisningsmateriale	↑
SIG Senfølger Materiale April 2025	